

СТАНОВИЩЕ

от

Доц. Силвия Борисова Цветкова, д.пс

Катедра „Физика, биофизика, предклинични и клинични науки”, Медицински университет-Плевен

Член на научното жури

Съгласно заповед № Р-109-374/25.06.2018 г. на Ректора на МУ-Варна

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, Специалност „Медицинска психология” за нуждите на Филиал-Сливен при МУ-Варна, Катедра „Здравни грижи” и Консултативен кабинет по психометрично и невропсихологично изследване към УМБАЛ „Св. Марина” ЕАД-Варна, обявен в ДВ бр. 36/27.04.2018 г.

Спазени са всички процедурни и документални изисквания по действащия по време на обявяване на конкурса Правилник за развитието на академичния състав в Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов” – Варна, описани в Раздел IV-Заемане на академичната длъжност „Професор”.

Кратка биографична справка

Доц. Иван Стоянов Александров, д.пс.н. е роден на 01.12.1976 г. в гр. Варна. Завършва през 2002 г. ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий” - Велико Търново, специалност – психология. През 2008 г. придобива образователна и научна степен „доктор”, специалност „военна психология”, присъдена от Висшата атестационна комисия.

През 2011 г. във ВСУ „Черноризец Храбър” завършва магистратура „Психология и психопатология на развитието”, а през 2015 г. има призната специалност „Клинична психология”. През 2017 г. придобива научната степен „доктор на науките” по специалност „Медицинска психология”.

През годините доц. И. Александров повишава и задълбочава своята професионална квалификация, като придобива педагогическа правоспособност, завършва курс „Методология на научните изследвания”. Преминава обучение за учител по системата за администриране на учебния процес – BLACKBOARD, завършва и курс с психотерапевтична насоченост „Краткосрочна ориентирана към решенията терапия”.

В професионално си развитие, доц. Александров се изгражда като специалист с успешна реализация както в клиничната практика, така и в академичната сфера:

През периода 2003-2006 г. извършва психологически консултации във МБАЛ-Варна към Военномедицинска академия в Отделение по термична травма и пластична хирургия. Във ВВМУ "Н. Й. Вапцаров" – Варна, през периода 2004-2008 г., има преподавателска и експертна дейност към Комисията по психофизиологичен подбор на кандидатите за студенти и курсанти. Към Агенцията по социални дейности към Министерство на Отбраната предоставя психологически консултации (2007-2009 г.), има активна дейност и в Научно приложния център по военномедицинска експертиза, авиационна и морска медицина при МБАЛ-Варна, към ВМА (2008 -2010 г.). От 2010 г. до момента извършва психодиагностика и консултиране в Консултативен кабинет към Психиатрични клиники, Втора психиатрична клиника на МБАЛ "Св. Марина" ЕОД – Варна.

Академичното израстване на доц. И. Александров, д.пс.н. впечатлява: От 2010 г. до сега е преподавател в специалност социален мениджмънт и води пет психологически дисциплини към Технически университет – Варна. Работи като главен асистент в Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов” – Варна (2012 -2015 г.), а от 2015 г. като доцент. От 2015 г. е Ръководител Катедра „Здравни грижи”, Филиал на МУ-Варна, гр. Сливен, от 2017 г. е Заместник Директор на Филиала на МУ-Варна в гр. Сливен. От 2017 доц. Александров е член на изпитната комисия към Министерството на Здравеопазването за придобиване на медицинска специалност по клинична психология.

Научно-изследователска дейност

Общият брой научни публикации на доц. И. Александров е 78 бр. Включва две дисертации за ОСН „Доктор“ и НС „Доктор на науките“, две монографии с общ обем от 256 стр., два учебника (10 глави) с общ обем от 93 стр., 65 броя статии с общ обем от 431 стр. (от тях 36 до заемане на академична длъжност „Доцент“ и 29 след приключване на процедурата) и 6 бр. доклади с общ обем от 15 стр. От общия списък 22 публикации са на английски език. От списъка за рецензиране - 13.

За настоящия конкурс, след присъждане на научното звание „Доцент” и невключени в публикациите по дисертационния труд за НС „доктор на науките”, са представени общо 31 бр. публикации:

Монография „Посттравматично стресово разстройство. Клинико-психологични аспекти” (2018), ИК ”Стено”, общо 169 стр., от които по съдържание 140 стр., с библиография 226 източника на кирилица и латиница; Автореферат на дисертационен труд за придобиване на НС „Доктор на науките” (2017) „Детерминанти на личностното функциониране в процеса на лечение в болнична среда. Ресурси за психологична помощ”; Пълнотекстови публикации в рецензирани периодични издания 13 публикации на английски и 16 - на български език, публикувани в пълен текст в научни списания с ISSN и в сборници с ISBN общо 23 бр., от които: 6 бр. в Journal of IMAV, реферирано в EMBASE и Index Copernicus (№1,2,4,24,27,28), в реферирани списания -

4 бр. в списания: Клинична психология, Списание на Българското Онкологично Научно Дружество и он-лайн списание Диоген (№3,8,25,29), 2 бр. в списание Open Journal of Social Sciences (№5,6), 3 бр. в списание Scripta Scientifica Salutis Publicae (№21,22,23), и 7 бр. публикации в списание Варненски медицински форум (Varna Medical Forum) (№14,15,16,17,18,19,20);

Публикувани пълнотекстови доклади в рецензирани сборници - общо 5 бр. (№7,9,10,11,12). Включени в справката са и 8 бр. участия в национални и международни научни форуми.

Общ брой цитирания в чуждестранни списания – 10, h –индекс 3, IF - 4.369, потвърдено чрез доказателствени справки.

Изследователският интерес на доц. И. Александров д.пс.н, отразен в представената за рецензиране научна продукция, може да се разгледа в няколко фокусни направления, описващи широк кръг клинични и психосоциални явления:

- Феноменология, диагностика и симптоматика на посттравматичното стресово разстройство и общите проявления на стреса при различни средови условия, представена в монографичния труд и в пет от публикациите.
- Превенция, ранното откриване и терапия на хора с хранителни разстройства. На темата са посветени четири публикации
- Културално проучване на нагласите към самоубийство – международно изследване, в което доц. Александров участва в изследователския екип за България с цел да се структурира и валидизира методика за изследване нагласите за сиуцид след англоговорящи и в български условия. Темата е представен а в две от публикациите.
- Невропсихологични изследвания при пациенти с множествена склероза и проучвания на способностите на използваната тестова батерия за сензитивно и специфично улавяне на невропсихологична симптоматика, представени в две публикации.
- Проучвания в сферата на детската клинична психология, доказващи клинично-диагностичните свойства на клинични, невропсихологични и образни методики при разстройства от аутистичния спектър и хиперактивно разстройство с дефицит на вниманието. На темата са посветени три публикации.
- Разработване на концептуални модели за вземане на решения, представено в две от публикациите
- Приучвания в направление здравни грижи, свързани с непосредствената ръководна, преподавателска и научно-изследователска работа на доц. И. Александров за изясняване на специфичните проблеми на сестринските и акушерските грижи, включително и съвместни проучвания, посветени на социално-медицински и методологични проблеми. Десет от публикациите са насочени към това направление.

Изключително прецизно, отговорно и задълбочено доц. Александров разглежда личността от позициите на различни научни области – медицина, клинична психология,

невропсихология, обобщавайки изследванията си посредством комплексно-интегралния подход.

- Личността под въздействие на посттравматично стресово разстройство.
- Личността под въздействие на болестен процес, разгледана посредством задълбочени анализи от самостоятелни и екипни проучвания (при хранителни нарушения, при множествена склероза, при детско затлъстяване реален риск за отключване на диабет, епилепсия при бременните, при онкологични заболявания).
- Личността като активен обект и субект при въздействие и взаимодействие със средата (като жертва на животозастрашаващи събития, терористични инциденти и природни бедствия; водолазния спускания, промишлена влакова катастрофа и др.)
- Личността, представена чрез концептуално холистичния подход в динамично променящата се действителност (здравни рискове при самоволно спиране на противоепилептичното лечение по време на бременност, рискови фактори при сексуалното здраве сред подрастващите, ниво на информираност сред подрастващите за полово предаваните болести; преживявания, нагласи и поведенчески модели в семейства с дете с увреждане; влияние на дигиталното пространство върху точността на възприемане на перцептивните образи)
- Личността на медицинските служители, активно функционираща в клинична среда, представена посредством анализи на поведенческите рискове и организационните специфики (риск от заразяване с хемоконтактни инфекции при студенти от МУ, профилактика след експозиция на протезирани игли, превенция на кръвоносните инфекции в болнична среда, организация на лечебното хранене в болнично заведение, стрес и стресори на работното място)
- Методологични проучвания и диагностика – прилагане на CERAD батерия в българската популация с деменция и контролни субекти; скрининг на дистрес при злокачествени образования, използване на количествен ЕЕГ анализ за диференциране на разстройствата от аутистичния спектър и ADHD, използване на методичен инструментариум за изследване на социални нагласи към суицидално поведение, адаптиране на методи за изследване на пациенти с психична проблематика, валидизация на батерия от методики за ранно откриване на хранителни нарушения.

Приноси

Преносните моменти, които разработките представят са от теоретичен, научно-изследователски и практико-приложен характер.

Приноси, с научно-изследователски характер

- Концептуализация и изграждане на модел за психологична помощ съобразен с конкретните психични процеси и състояния свързани с болестта/травмата и изведените от тях индикатори на психичната проблематика на лекуваните;
- Изграждане на концептуален модел на психологическите параметри на средата и ситуацията в болнични условия;
- Концептуализация и операционализация /извеждане на емпиричните индикатори/ на понятието преживяване в контекста на болничните условия;

- Въвеждане в научно обръщение в областта на медицинската психология на понятията – генерализирано очакване, среда, ситуация, оптимално личностно функциониране;
- Идентифициране на ресурсите в системата на личността, подпомагащи психичното функциониране по време на оперативно лечение и възстановяване;
- Идентифициране на ресурсите в системата на личността, подпомагащи психичното функциониране при хронично протичащите заболявания;
- Идентифициране на личностните особености, пречателни за лечението и възстановяването в болнични условия;
- Разгледана е подробно феноменологията на посттравматичното стресово разстройство;
- Въведени са в анализа на симптоматиката на разстройството понятията среда, ситуация и преживяване;
- Въвеждат се три нови променливи, изясняващи спецификата на травматичното събитие: уникалност, риск и неопределеност;
- Концептуализация на клинично-психологични модели за изследване на параметрите на психично функциониране на пациенти с психични нарушения;
- Разкриване на спецификите при диагностициране на посттравматично стресово разстройство;
- Адаптиране на методи за изследване на пациенти с психична проблематика;
- Концептуален модел на клинично-психологично изследване при посттравматично стресово разстройство;
- Концептуализация на психологичен модел за изследване на параметрите на хранителните нарушения;
- Валидизация на батерия от методики за ранно откриване на хранителни нарушения;
- Изследване на клинично-диагностичните и психометрични свойства на невропсихологични методики;
- Изследване на клинично-диагностичните свойства на клинични, невропсихологични и образни методики.

Приноси, с практико-приложен характер

- Представени са случаи отразяващи различните специфики на проявление на симптоматиката на ПТСР.
- Проучени са възможностите на проективните методики за изследване на травматични събития при деца, жертва на насилие.
- Създаване на организация и схема на психологично консултиране на пациенти с посттравматично стресово разстройство.
- Създаване на база данни свързани с психичното функциониране на пациенти с онкологични заболявания.
- Организация и изследване на параметрите на функционирането при хора в екстремални условия.

Прави изключително добро впечатление, че всяка една от научните публикации представлява самостоятелно задълбочено проучване, което умело съчетава теория и резултати от индивидуални и колективни проучвания. С което се подчертават научноизследователските умения на доц. И. Александров да работи успешно както индивидуално, така и в екип. Доц. И. Александров интегрира психологичните си познания в търсенето на отговори на въпроси, касаещи клиничната практика, поставяйки се като водещ изследовател или ко-изследовател, изясняващ процесите на връзката между теория и практика в областта на клиничната психология.

Доц. Александров, д.пс.н. е бил научен ръководител на 2-ма успешно защитили дисертация докторанти (2016 и 2017 г.) и е научен ръководител на 4 докторанти в процес на разработка на дисертационни трудове, на един от които предстои външна защита.

Заклучение

На основание на изложено по-горе, както и на моите непосредствени впечатления от научно-изследователската дейност на доц. Иван Александров, давам своето **положително становище** по процедурата. Доц. И. Александров напълно отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Р България и Правилника за приложението му на МУ - Варна за придобиване и заемане на академичната длъжност „професор”. Убедено предлагам на уважаемите членове на Научното жури да бъде присъдена академичната длъжност „**професор**” на Доц. Иван Стоянов Александров, д.пс.н. в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология, **специалност** „**Медицинска психология**” за нуждите на МУ-Варна, Филиал Сливен, Катедра „Здравни грижи” и Консултативен кабинет по психометрично и невропсихологично изследване към УМБАЛ „Св. Марина” ЕАД-Варна

Гр. Плевен

31.07.2018 г.

.....
/доц. Силвия Цветкова, д.пс./